

Prima instanță: A. Miron

Instanța de apel: V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova

Republica Moldova

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit

al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî, Mariana Pitic

Maria Ghervas și Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatianeii Parabina,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Parabina Tatiana împotriva lui Parabina Sergiu, Liulina Elena, Turtureanu Vitalie și Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL”, privind declararea nulității actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie, partajarea averii proprietate comună în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată,

acțiunea reconvențională înaintată de Parabina Sergiu împotriva Tatianeii Parabina, privind recunoașterea dreptului de proprietate personală a soțului și partajarea averii proprietate comună în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care, a fost admis apelul declarat de Parabina Sergiu, la care s-a alăturat Turtureanu Vitalie, casată parțial hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 martie 2015, cu pronunțarea în partea casată unei noi hotărîri.

A C O N S T A T A T :

La 05 noiembrie 2009, Parabina Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtului Parabina Sergiu, privind partajarea imobilului proprietate comună în devălmășie.

În motivarea pretențiilor a indicat că la 17 iulie 1976, a înregistrat căsătoria cu Parabina Sergiu, la Primăria s. Volontiri, r-nul Strășeni. La 27 februarie 1977, s-a născut fiul Alexandru, iar la 24 iulie 1981, fiica Ina.

Reclamanta menționează că familiei lor le-a fost repartizat apartamentul nr. 53, din str. Mateevici, 3, or. Strășeni, cu două odăi locative.

La 10 august 2004, Parabina Sergiu a încheiat contractul nr. 64/16-A de investire capital privat în construcția apartamentului nr. 16, din str. Ceucari, nr. /6, mun. Chișinău și a promis că este pentru fiica Parabina Ina, care a primit prin transfer

de la Parabina Sergiu bani din Italia după cum urmează: la 14 iulie 2004 – 8000 euro și la 22 iulie 2004 – 10200 euro. Prin Banca Comercială „VICTORIABANK” Societate pe Acțiuni, Parabina Ina a achitat, conform contractului nr. 64/16-A din 10 august 2004, prin dispozițiile de plată: din 10 august 2004 – 175398,05 lei și din 30 noiembrie 2004 – 78962,72 lei. Totodată, prin dispoziția de plată din 27 mai 2005, fiul Parabina Alexandru a achitat pentru apartament respectiv suma de 75437 lei.

Specifică reclamanta că la situația din 27 mai 2005, au fost achitate 90% din costul apartamentului, iar pentru achitarea definitivă a apartamentului și efectuarea lucrărilor de reparație, la 19 septembrie 2005, au vândut apartamentul nr. 19 din str. Chișinăului, nr. 8, or. Strășeni.

Susține Parabina Tatiana că era convinsă că apartamentul menționat va fi dăruit fiicei Parabina Ina, însă, Parabina Sergiu, fără știrea membrilor familiei, în baza acordului din 23 august 2005, a transmis toate drepturile asupra apartamentului, surorii sale Liulina Elena. Transferurile mijloacelor bănești au fost indicate și în actul de verificare din 22 iunie 2006, semnat de Liulina Elena și Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL”.

Consideră că acordul din 23 august 2005, nu întrunește cadrul legal pentru valabilitatea actelor juridice, fiind încheiat fără cauză, Parabina Sergiu nu a avut scopul de a transmite dreptul de proprietate, iar Liulina Elena de a primi în proprietate acest apartament.

În acest sens reclamanta menționează că la 28 iulie 2007, Liulina Elena, în baza contractului nr. 2071 din 28 aprilie 2007, a donat pîrîtului acest apartament, deși ea personal are un fiu care nu dispune de spațiu locativ. Este educator la grădiniță de copii, cu un salariu mic, iar apartamentul unde locuia este de serviciu. La rîndul său, Parabina Sergiu a acționat în felul descris, deoarece nu a dorit ca apartamentele care le-au procurat în timpul vieții, în comun, să le revină copiilor.

Reclamanta menționează că prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2006, căsătoria a fost desfăcută, după 30 de ani de viață conjugală.

Consideră că apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, constituie proprietate comună în devălmășie, iar contractul de donație a fost încheiat în lipsa consimțămîntului ei, din care considerente urmează a fi declarat nul. După înaintarea acțiunii de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, la 22 decembrie 2010, pîrîtul a încheiat fictiv cu Tutunaru Vitalie, contractul de vânzare-cumpărare nr. 7978, doar la prețul de 52000 lei, dar în contractul de investiție valoarea apartamentului constituia 376945 lei. La încheierea contractului de vânzare-cumpărare, Parabina Sergiu a urmărit scopul de a se eschiva de la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și lipsirea ei de cota-parte din apartamentul procurat din mijloacele bănești acumulate în comun.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 octombrie 2010, Liulina Elena a fost atrasă în proces, în calitate de copîrît (f.d. 53 vol. I).

La 29 martie 2011, Parabina Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Parabina Sergiu, privind partajarea averii proprietate comună în devălmășie (f.d. 179 vol. I).

În motivarea cererii a indicat că a invocat că tot din mijloacele bănești comune, la 23 septembrie 2004, a fost procurat și apartamentul nr. 46, cu suprafața totală 52.5 m², din str-la Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău, număr cadastral 0100404.122.01.046, care, la fel, constituie proprietate comună în devălmășie.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29 aprilie 2011, acțiunile civile înaintate de Parabina Tatiana au fost conexe (f.d. 202, vol. I).

La 31 iulie 2012, Parabina Tatiana a formulat cerere de modificare și concretizare a pretențiilor (f.d. 149, vol. I).

Solicită Parabina Tatiana:

- Declararea nulității acordului din 23 august 2005, privind introducerea modificărilor în contractul nr. 64/16-A din 10 august 2004.

- Declararea nulității actului nr. 16 din 12 septembrie 2006, de predare – primire, înregistrat la OCT Chișinău la 14 septembrie 2006.

- Declararea nulității contractului de donație nr. 2072 din 28 aprilie 2007.

- Declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 7978 din 22 decembrie 2010.

- Recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra apartamentului nr. 16 din str. Ceucarii, nr. 2/6, mun. Chișinău.

- Obligarea OCT Chișinău de a radia dreptul de proprietate a lui Turtureanu Vitalie asupra ap. nr. 16 din str. Ceucarii, nr. 2/6, mun. Chișinău.

- Partajarea averii comune, prin atribuirea lui Parabina Sergiu întreg apartamentul nr. 16 din str. Ceucarii, nr. 2/6, mun. Chișinău, în schimbul unei sulțe, sau vânzarea apartamentului la licitație și distribuirea prețului proporțional cotei-părți deținute, sau partajarea valorii imobilului.

- Atribuirea Parabinei Tatiana, a apartamentului nr. 46 din str-la Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău, în schimbul sulței pentru Parabina Sergiu, sau prin vânzarea la licitație și distribuirea prețului proporțional cotei-părți deținute.

- Atribuirea Parabinei Tatiana, în proprietate cota-parte în mărime de ¼ deținută de Parabina Sergiu din apartamentul nr. 53, str. Alexei Mateevici, nr. 3, or. Strășeni, în schimbul sulței pentru Parabina Sergiu, cu dispunerea înregistrării dreptului în registrul bunurilor imobile.

- Compensarea finală a sultelor cu obligarea OCT Chișinău și OCT Strășeni de a înregistra modificările dreptului de proprietate asupra imobișelor sus indicate.

- Încasarea din contul lui Parabina Sergiu a cheltuielilor de asistență juridică și cheltuielilor de judecată.

La 16 martie 2011, Parabina Sergiu a depus acțiune reconvențională împotriva Tatianeii Parabina (f.d. 56, 134 verso, vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că în perioada căsătoriei cu Parabina Tatiana, au dobândit în proprietate comună în devălmășie apartamentul nr. 46 din str-la Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău; două garaje din or. Strășeni și apartamentul nr. 53 din str. Mateevici. nr. 3, or. Strășeni, împreună cu mobilierul care se află în acest apartament.

Menționează că apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău a fost procurat din mijloacele sale personale după încetarea reală a raporturilor familiale, a convețuirii separate și în lipsa unei gospodării comune cu Parabina Tatiana.

Consideră că partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie urmează a fi efectuată prin atribuirea în proprietatea lui Parabina Sergiu a apartamentului nr. 46 din str-la Studenților, 7/3, mun. Chișinău, iar în proprietatea pârteii, Tatianeii Parabina, a apartamentului nr. 53 din str. Alexei Mateevici, nr. 3, or. Strășeni, cu bunurile mobile din acest apartament și două garaje din or. Strășeni. În cazul în care valoarea bunului atribuit lui va fi mai mare decât a celor atribuite pârteii, este de acord să-i acorde o sultă.

Solicită Parabina Sergiu recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, partajarea averii proprietate comună în devălmășie, prin atribuirea în proprietate lui Parabina Sergiu, a apartamentului nr. 46 din str-la Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău și a apartamentului nr. 53, str. Alexei Mateevici, nr. 3, or. Strășeni, cu bunurile mobile din acest apartament și două garaje din or. Strășeni.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Parabina Tatiana împotriva lui Parabina Sergiu, Liulina Elena, Turtureanu Vitalie și Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL”, privind declararea nulității actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie, partajarea averii proprietate comună în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată.

A fost declarat nul acordul din 23 august 2005, privind introducerea modificărilor în contractul nr. 64/16-A din 10 august 2004, încheiat între Societate cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL” și Parabina Sergiu.

A fost declarat nul actul de primire - predare nr. 16 din 12 septembrie 2006, înregistrat la OCT Chișinău la 14 septembrie 2006, cu nr. cadastral 0100405.038.01.016.

A fost declarat nul contractul de donație a apartamentului nr. 16 din str.Ceucari 2/6 mun.Chișinău, cu nr. 2072 din 28 aprilie 2007, încheiat între Liulina Elena și Parabina Sergiu.

A fost declarat nul contractul de vânzare -cumpărare nr. 7978 din 22 decembrie 2010 a apartamentului nr.16 din str. Ceucari 2/6 mun. Chișinău, încheiat între Parabina Sergiu și Turtureanu Vitalie, cu radierea dreptului de proprietate a lui V. Turtureanu asupra acestui bun din Registrul bunurilor imobile.

A fost declarat apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6 mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100405.038.01.016 proprietate comună a soților Parabina Sergiu și Parabina Tatiana.

S-a dispus partajarea bunurilor proprietate în devălmășie a soților Parabina în sumă de 1 464 000 lei, după cum urmează:

- s-a atribuit integral în proprietatea lui Parabina Sergiu apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100405.038.01.016 în valoare de 705000 lei, cu înregistrarea dreptului de proprietate după acesta.

- s-a atribuit integral în proprietatea lui Parabina Tatiana apartamentul nr. 46 din str. Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău în valoare de 597000 lei, cu înregistrarea dreptului de proprietate după aceasta și radierea lui Parabina Sergiu din Registrul bunurilor imobile.

- s-a atribuit $\frac{1}{4}$ cotă parte din apartamentul nr. 53 din str. A. Mateevici, nr. 3 or. Strășeni ce aparține cu drept de proprietate pârîtului Parabina Sergiu în sumă de 81000 lei în favoarea reclamantei Parabina Tatiana, în rezultat cota - parte a acesteia din apartament constituind $\frac{1}{2}$ - 162000 lei și care urmează a fi înregistrată în modul corespunzător de organul cadastral în Registrul bunurilor imobile, cu radierea pârîtului Parabina Sergiu.

S-a dispus încasarea din contul lui Parabina Sergiu în beneficiul Tatianeii Parabina sultă bănească în sumă de 27000 lei pentru egalarea părților.

S-a dispus încasează din contul lui Parabina Sergiu în beneficiul Tatianeii Parabina, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică suma de 4000 lei.

Au fost respinse pretențiile reclamantului Parabina Tatiana împotriva lui Parabina Sergiu, Liulina Elena, Turtureanu Vitalie, Societate cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL”, intervenient accesoriu OCT Chișinău, OCT Strășeni, privind realizarea bunurilor la licitație cu partajarea sumei obținute.

A fost respinsă acțiunea reconvențională înaintată de Parabina Sergiu împotriva pârîtei Parabina Tatianeii, privind recunoașterea dreptul de proprietate personală a soțului și partajarea averii proprietate comună în devălmășie, ca fiind nefondată.

S-a dispus încasarea cu titlu de taxă de stat neachitată, de la reclamanta Parabina Tatiana în beneficiul statului suma de 21810 lei.

S-a dispus încasarea cu titlu de taxă de stat neachitată, de la pârîtul Parabina Sergiu în beneficiul statului suma de 21960 lei (f.d. 24-25, 37-53, vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, apelul declarat de Parabina Sergiu, la care s-a alăturat Turtureanu Vitalie, a fost admis, casată parțial hotărîrea primei instanțe și în această parte pronunțată o nouă hotărîre, prin care:

A fost admisă cerința din acțiunea reconvențională și recunoscut dreptul de proprietate a lui Parabina Sergiu asupra apartamentului nr. 16, din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău și respinsă ca neîntemeiată acțiunea inițială în partea pretențiilor privind recunoașterea dreptul de proprietate comună în devălmășie asupra apartamentului nr. 16, str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău; declarării nulității

contractului de vânzare-cumpărare a apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, încheiat între Parabina Sergiu și Turtureanu Vitalie, nr. 7978 din 22 decembrie 2010 și încasării de la Parabina Sergiu pentru Parabina Tatiana a sultei de 27000 de lei.

S-a dispus încasarea din contul Tatianeii Parabina, în beneficiul lui Parabina Sergiu, a sultei 379500 lei.

În rest, hotărîrea primei instanțe a fost menținută.

La 26 ianuarie 2016, avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatianeii Parabina, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Ulterior, la 19 aprilie 2016, avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatianeii Parabina, a depus recurs suplimentar.

În motivarea recursului recurentul a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece, instanța de judecată nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa părților, însă în scrisoarea instanței de apel, anexată la dosar, nu este indicată data expedierii (f.d. 93, vol. III).

La dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurentă copia deciziei recurate.

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 01 martie 2016 și la 20 aprilie 2016, intimaților a fost expediată copia cererii de recurs și copia cererii de recurs suplimentar, însă, pînă la data stabilită pentru judecarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referințele prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatianeii Parabina întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Actele pricinii certifică faptul că la 17 iulie 1976 a fost înregistrată căsătoria între Parabina Tatiana și Parabin Sergiu, la Primăria satului Volontiri, raionul Strășeni. Din căsătorie au rezultat 2 copii - Alexandru și Ina.

Sergiu Parabina a intentat în instanța de judecată acțiune de divorț și la 27 decembrie 2006, în absența părților, Judecătoria raionului Strășeni a admis acțiunea

acestui și a fost desfăcută căsătoria încheiată între dânsul și Parabina Tatiana (f.d. 15, vol. I).

Soții Parabina, în timpul căsătoriei au dobândit cu contribuție egală următoarele bunuri: apartamentul nr. 53 din str. A. Mateevici, nr. 3 or. Straseni, nr. cadastral 8001107.007.01.053, ce aparține cu drept de proprietate pe cote părți - ¼ Parabina Sergiu, ¼ Parabina Tatiana și câte ¼ copii Alexandru și Ina; apartamentul nr. 46 din stradela Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău nr. cadastral 0100404.122.01.046 și apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chisinau, nr. cadastral 0100405.038.01.016;

Instanța de recurs menționează că în esență, litigiul dat constă în declararea nulității actelor juridice, recunoașterea dreptul de proprietate personală a soțului, recunoașterea dreptul de proprietate comună în devălmășie și partajarea averii proprietate comună în devălmășie.

Unul din bunurile ce constituie proprietate comună în devălmășie a soților Parabina, constatat corect de prima instanță este apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chisinau nr. cadastral 0100405.038.01.016.

În acest sens de menționat că la 10 august 2004, fiind în căsătorie, Sergiu Parabina a încheiat cu Societate cu Răspundere Limitată „VictoriaImobil” contractul nr. 64/16-A, privind investirea capitalului privat în construcția unui apartament cu două camere nr. 16 cu suprafață totală de 60,4 m² din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău.

Fiica părților - Parabina Ina a primit următoarele sume de la tatăl său Sergiu Parabina după cum urmează: la 14 iulie 2004 - 8000 euro; la 22 iulie 2004 - 10 200 euro; la 10 august 2004 - conform dispoziției de plată nr. PI85001397, prin transfer prin Banca Comercială „VICTORIABANK” Societate pe Acțiuni a introdus 175398,05 lei.

În dispoziția de plată este indicat „plata pentru construirea apartamentului în conformitate cu contractul nr. 64/16-A din 10 august 2004”.

La 30 noiembrie 2004, Parabina Ina, de asemenea, prin Banca Comercială „VICTORIABANK” Societate pe Acțiuni conform dispoziției de plată, a transferat suma de 78962,72 lei, pe contul companiei indicate conform contractului nr. 64/16-A din 10 august 2004.

La 27 mai 2005, conform dispoziției de plată prin Banca Comercială „VICTORIABANK” Societate pe Acțiuni a fost transferată suma de 75437 lei, în calitate de plata pentru construcția apartamentului conform contractului nr. 64/16-A, însă de această dată plata a fost efectuată de fiul părților - Parabin Alexandru Sergiu.

Ulterior, prin acordul din 23 august 2005, privind includerea modificărilor în contractul nr. 64/16-A din 10 august 2004, Parabina Sergiu a cesionat toate drepturile și obligațiile asupra obiectului contractului (apartamentul nr. 16 cu suprafață totală de 60,4 m² din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău), surorii sale Liulina Elena.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 207 Cod Civil – actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Cauza actului juridic se prezumă pînă la proba contrară. Este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

În acest sens, de menționat că cauza (scopul) este obiectivul urmărit la încheierea actului juridic civil, este acel interes pe care autorul (părțile) actului juridic caută să-l satisfacă. Cauza actului juridic civil constă din două elemente: elementul obiectiv și elementul subiectiv. Elementul obiectiv constă în scopul imediat, direct, numit și scopul obligației, este abstract și invariabil în cadrul unei anumite categorii de acte juridice civile. Elementul subiectiv constă în scopul mediat, numit și scopul actului juridic, este concret și variabil de la act la act juridic și de la persoană la persoană. Scopul mediat este motivul determinant al încheierii actului juridic civil și se referă sau la însușirile unei prestații sau la calitățile unei persoane.

Prin urmare corect prima instanță a stabilit că Parabina Sergiu a cesionat fictiv toate drepturile și obligațiile ce decurg din contractul cu privire la investirea capitalului particular în construcție nr. 64/16-A din 10 august 2004, surorii sale Liulina Elena (f.d. 33, vol. I).

Parabina Sergiu nu a avut nici un temei de a transmite drepturile și obligațiile pe apartamentul vizat Elenei Liulina, în momentul în care toate obligațiile față de compania de construcție au fost onorate de către soți împreună.

La 12 septembrie 2006, prin actul de predare-primire, Liulina Elena a recepționat apartamentul nr. 16 cu suprafață totală de 60,4 m² din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, înregistrat la OCT Chișinău la 14 septembrie 2006 (f.d. 34, vol. I).

Ulterior, prin contractul de donație din 28 aprilie 2007, Liulina Elena donează fratelui său Parabina Sergiu apartamentul enunțat (f.d. 42, vol. I).

Colegiul consideră oportun de a reitera prevederile art. 221, alin. (1) Cod Civil, care statuează expres că actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul.

De menționat că actele juridice fictive și cele simulate au menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată și această neconcordanță are ca scop amăgirea terților. Motivele actelor juridice fictive și simulate pot fi diferite: ocolirea unor dispoziții legale imperative, fraudarea unor instituții sau a creditorilor, ascunderea față de public a anumitor operații juridice etc. Actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este lovit de nulitate absolută, deoarece în cazul acestui act, lipsește unul din elementele definiției ale actului juridic consfințit în art. 195 Cod Civil – intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile.

În acest sens, just a stabilit prima instanță că la perfectarea contractului de donație la 28 aprilie 2007 „donatorul” Liulina Elena și „donatarul” Parabina Sergiu

au indicat costul apartamentului nr. 16 în mărime de 52949 lei, deși prețul real al apartamentului cu care el a fost procurat constituie 23858 euro. Această diferență de preț demonstrează caracterul fictiv al contractului de donație. Astfel, lipsește consimțământul soției pentru înstrăinarea bunului imobil proprietate comună, achiziționat în perioada de căsătorie.

Colegiul menționează că după înaintarea cererii de chemare în judecată la 05 noiembrie 2009, Sergiu Parabina încheie, la 22 decembrie 2010, cu Turtureanu Vitalie, contractul de vânzare-cumpărare nr. 7978, care are ca obiect apartamentul nr. 16, comerțializat la prețul de 52000 lei, pe când potrivit contractului din 10 august 2004, capitalul investit în apartamentul în construcție constituie 23858 euro, potrivit pct. 2.1. din contractul de investiții nr. 64/16 – A din 10 august 2004 (f.d. 4, vol. I).

Instanța de recurs remarcă faptul că căsătoria încheiată între soții Parabina a fost desfăcută, în absența părților, prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2010, însă bunurile proprietate comună în devălmășie nu au fost partajate. De menționat că în procesul de divorț nu a fost pusă problema partajării proprietății comune în devălmășie (f.d. 15, vol. I).

Corect prima instanță a concluzionat că urmează a fi declarat nul acordul la contractul de investiții, prin care Sergiu Parabina a transmis toate drepturile și obligațiile asupra apartamentului în construcție surorii sale Elena Liulina. Or, reieșind din materialele cauzei, Tatiana Parabina, ca coproprietară nu și-a dat acordul pentru modificarea contractului de investiții.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 369, (1) și (2) Cod Civil – fiecare din coproprietarii devălmași poate dispune de bunul mobil proprietate comună în devălmășie dacă acordul încheiat între ei nu prevede altfel. Pentru actele de dispoziție asupra bunurilor imobile proprietate comună în devălmășie este necesar acordul scris al tuturor coproprietarilor devălmași.

De menționat că pentru ca actele de dispoziție să fie valabile este necesar acordul scris al tuturor coproprietarilor devălmași. Consimțământul expres la care se referă dispozițiile legale din art. 369 alin. (2), se poate realiza, fie prin participarea personală a tuturor coproprietarilor devălmași la încheierea actului juridic de dispoziție, fie în baza unui mandat special prin care coproprietarul devălmași împuternicește o persoană terță (ori un alt coproprietar) să încheie acte de dispoziție, fie prin eliberarea unei recipise din conținutul căreia să reiasă acordul la săvârșirea actelor de dispoziție asupra bunurilor imobile proprietate comună în devălmășie.

Mai mult decât atât, art. 216 Cod Civil, statuează expres că actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de Codul Civil, fiind o sancțiune pentru nerespectarea condițiilor de valabilitate la încheierea actului juridic.

În consecință, actele subsecvente acordului de modificare a contractului de investiții și anume, contractul de donație și contractul de vânzare cumpărare a apartamentului nr. 16 cu suprafață totală de 60,4 m² din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, sun lovite de nulitate.

Prin urmare, prima instanță corect a declarat nul acordul din 23 august 2005, privind introducerea modificărilor în contractul nr. 64/16- A din 10 august 2004, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL” și Parabina Sergiu; a declarat nul actul de primire - predare nr. 16 din 12 septembrie 2006, înregistrat la OCT Chișinău la 14 septembrie 2006, cu nr. cadastral 0100405.038.01.016; a declarat nul contractul de donație a apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6 mun. Chișinău, cu nr. 2072 din 28 aprilie 2007, încheiat între Liulina Elena și Parabina Sergiu; a declarat nul contractul de vânzare - cumpărare nr. 7978 din 22 decembrie 2010 a apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău, încheiat între Parabina Sergiu și Turtureanu Vitalie, cu radierea dreptului de proprietate a lui V. Turtureanu asupra acestui bun din Registrul bunurilor imobile și corect a declarat apartamentul nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6 mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100405.038.01.016 proprietate comună a soților Parabina Sergiu și Parabina Tataiana.

De asemenea, la bunurile dobândite de soți în comun, în timpul căsătoriei, se referă apartamentul nr. 46 cu suprafața totală 52,5 m² din mun. Chișinău, str-la Studenților, nr. 7/3, cu număr cadastral 0100404.122.01.046. Acest apartament a fost procurat din contul mijloacelor bănești comune la 23 septembrie 2004, când soții s-au aflat în căsătorie.

Potrivit Extrasul din Registrul bunurilor imobile, Cadastru mun. Chișinău, apartamentul nr. 46 cu numărul cadastral 0100404.122.01.046 constituie proprietate comună a soților Parabina Tatiana și Parabin Sergiu.

Prin urmare, reieșind din faptul că este posibilă partajarea în natură a bunurilor imobile, prima instanță corect a dispus atribuirea integrală în proprietatea lui Parabina Sergiu a apartamentului nr. 16 din str. Ceucari, nr. 2/6, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100405.038.01.016 în valoare de 705000 lei; atribuirea integrală în proprietatea lui Parabina Tatiana apartamentul nr. 46 din str. Studenților, nr. 7/3, mun. Chișinău în valoare de 597000 lei, cu înregistrarea dreptului de proprietate după aceasta și radierea lui Parabina Sergiu din Registrul bunurilor imobile; atribuirea $\frac{1}{4}$ cotă parte din apartamentul nr. 53 str. A.Mateevici, nr. 3 or. Strășeni ce aparține cu drept de proprietate lui Parabina Sergiu în sumă de 81000 lei, în favoarea Tatianaei Parabina, în rezultat cota - parte a acesteia din apartament constituind $\frac{1}{2}$ - 162000 lei și care urmează a fi înregistrată în modul corespunzător de organul cadastral în Registrul bunurilor imobile, cu radierea lui Parabina Sergiu și încasarea din contul lui Parabina Sergiu în beneficiul reclamantei Parabina Tatiana sultă bănească în sumă de 27000 lei, pentru egalarea părților.

Totodată, de menționat că în limitele Legii, corect a fost respinsă acțiunea reconvențională înaintată de Parabina Sergiu împotriva pârteii Parabina Tatiane, privind recunoașterea dreptul de proprietate personală a soțului și partajarea averii proprietate comună în devălmășie.

În ceea ce ține de argumentul recurentului precum că Crețu Ion nu a avut împuterniciri să înainteze acțiunea reconvențională, instanța de recurs menționează că la dosar este anexat mandatul din 25 ianuarie 2011, eliberat în conformitate cu contractul nr. 35 din 25 ianuarie 2011, fapt ce confirmă împuternicirile acestuia (f.d. 51, vol. I).

În concluzie, instanța de recurs menționează că este legală hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015, din care motive urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea primei instanțe este legală, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatiane Parabina, a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de avocatul Vadim Marchitan, în interesele Tatiane Parabina.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 și se menține hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015, pronunțată în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Parabina Tatiana împotriva lui Parabina Sergiu, Liulina Elena, Turtureanu Vitalie și Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIAIMOBIL”, privind declararea nulității actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie, partajarea averii proprietate comună în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată, acțiunea reconvențională înaintată de Parabina Sergiu împotriva Tatiane Parabina, privind recunoașterea dreptului de proprietate personală a soțului și partajarea averii proprietate comună în devălmășie.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Oleg Sternioală